

Sebaobraz u drogově závislých mužů

11.-13.10.2019

Bojnice

Mgr. Zuzana Fuňová

OLÚP, n. o. Predná Hora

Obsah:

- Teória
- Výskumná vzorka
- Metodológia
- Hypotézy
- Výsledky

Teória

- Blatný (2010) definuje sebaobraz alebo sebavnímanie ako zovšeobecnenie poznatkov o sebe, ktoré vychádzajú zo znalostí o sebe a skúseností so sebou samým v konkrétnych situáciách. (in: Stríšovská, 2012)
- Sebaobraz je ovplyvňovaný reakciami, postojmi a názormi druhých ľudí, ako aj porovnávaním sa s ostatnými. (Vágnerová, 2010 in Stríšovská, 2012)

Výskumná vzorka

- 82 mužov, vek 18-45 rokov, priemerný vek 30 rokov
- **Slobodný** – 72 (87,8%), **ženatý** – 5 (6%),
rozvedený – 2 (2,5%), **druh/ zasnúbený** – 3 (3,7%)
- **ZŠ** – 17 (20,73%), **SŠ bez m.** – 16 (19,5%),
SŠ s m. – 45 (54,87%), **VŠ** – 4 (4,5%)
- Dg.: F11.2, F15.2, F19.2

Metodológia

- Dotazník interpersonálnej diagnózy ICL, T. Leary, R.L. La Forge, R.F. Suczek
- Dotazník vyplnený 2x
 - Reálne ja
 - Ideálne ja

Hypotézy

- H1: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Moc a sila.
- H2: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Sebestačné sebazpozorovanie.
- H3: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Agresivita a hostilita.
- H4: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Nedôverčivá rezistencia.
- H5: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Submisivita.
- H6: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Slabošská závislosť.
- H7: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Afiliácia.
- H8: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Protektivita.

H1 Moc a sila – Autokratická osobnosť

- **Charakteristika:** Vyrovnávanie sa s úzkosťou cez konanie sýtené mocou, silou, ambíciami.
- **Adaptívna forma** – zdravá autorita, kompetentné konanie dané schopnosťami jedinca
- **Maladaptívna forma** – autokratické, diktátorské, nadmerne pedantné správanie, kompulzívna snaha organizovať život sebe, druhým

H1: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Moc a sila.

- $s^2_{M1} = s^2_p / N_1 = 16.33/82 = 0.2$
 $s^2_{M2} = s^2_p / N_2 = 16.33/82 = 0.2$

$$t = (M_1 - M_2) / \sqrt{(s^2_{M1} + s^2_{M2})} = -4.1 / \sqrt{0.4} = -6.49$$

- p -hodnota je $< .00001$. **Výsledok je signifikantný pri $p < .05$.** Hypotéza sa potvrdila. (r↓)
- Reálny sebaobraz vo všeobecnosti na úrovni adaptívnej, ideálna predstava už skôr na maladaptívnej úrovni.

H2 Sebestačné sebapozorovanie – Egocentrická osobnosť

- **Charakteristika** – orientácia na vlastnú osobu, vyjadrovanie sebalásky, spokojnosť so sebou, sebadôvera až nadradenosť
- **Adaptívna forma** – prejavuje sa nezávislosťou a sebadôverou
- **Maladaptívna forma** – studené, sebecké správanie s využívaním ostatných pre vlastné ciele

H2: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Sebestačné sebapozorovanie.

- $s^2_{M1} = s^2_p / N_1 = 11.71/82 = 0.14$
 $s^2_{M2} = s^2_p / N_2 = 11.71/82 = 0.14$

$$t = (M_1 - M_2) / \sqrt{(s^2_{M1} + s^2_{M2})} = -2.95 / \sqrt{0.29} = -5.52$$

- p -hodnota je $< .00001$. **Výsledok je signifikantný pri $p < .05$.** Hypotéza sa potvrdila. (r↓)
- Reálny sebaobraz už na hranici normy a maladaptívnej miery, ideálna predstava s dominantnými maladaptívnymi prejavmi.

H3 Agresivita a hostilita – Agresívna osobnosť

- **Charakteristika** – kritická hostilná agresivita, ako prostriedky adaptácie sú používané najmä studená striktnosť, trestanie, negatívne hostilné prejavy.
- **Adaptívna forma** – tvrdé, rázne a trestajúce konanie, ktoré ale musí byť adekvátne k danej sociálnej situácii
- **Maladaptívna forma** – konzistentné tvrdé, necitlivé, represívne, hrozivé konanie

H3: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Agresivita a hostilita.

- $s^2_{M1} = s^2_p / N_1 = 11.25 / 82 = 0.14$
 $s^2_{M2} = s^2_p / N_2 = 11.25 / 82 = 0.14$
- $t = (M_1 - M_2) / \sqrt{(s^2_{M1} + s^2_{M2})} = -0.85 / \sqrt{0.27} = -1.63$
- p -hodnota je 0.105041. **Výsledok nie je signifikantný pri $p < .05$.** Hypotéza sa nepotvrdila.
- V oboch posúdeniach sa úroveň agresivity a hostility približovala maladaptívnej forme.

H4 Nedôverčivá rezistencia – Podozrievavá osobnosť

- **Charakteristika** – riešenie interpersonálnych problémov kritickým, podozrievavým postojom, snahou zachovať si emočnú stabilitu vytvorením psychickej vzdialenosti
- **Adaptívna forma** – kritický prístup k všeobecne prijímaným konvenciám
- **Maladaptívna forma** – podozrievanie, intenzívne kritické konanie spojené so zatrpknutosťou, sklamaním a odmietaním

H4: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Nedôverčivá rezistencia.

- $s^2_{M1} = s^2_p / N_1 = 12.3 / 82 = 0.15$
 $s^2_{M2} = s^2_p / N_2 = 12.3 / 82 = 0.15$

$$t = (M_1 - M_2) / \sqrt{(s^2_{M1} + s^2_{M2})} = 4.29 / \sqrt{0.3} = 7.84$$

- p -hodnota je $< .00001$. **Výsledok je signifikantný pri $p < .05$.** Hypotéza sa potvrdila. (r↑)
- V posúdení reálneho sebaobrazu sa podozrievavosť vyskytuje na nadmernej úrovni, v ideálnych predstavách je nižšia, v hraniciach normy.

H5 Submisivita – Ponížená osobnosť

- **Charakteristika** – skromnosť, slabosť až sebaponíženie
- **Adaptívna forma** – manifestovaná skromnosť, plachosť, nepredstieraná citová rezervovanosť, schopnosť sa podriadit'
- **Maladaptívna forma** – pasívna poníženosť, slabosť, hypersubmisivita, manifestovaná inferiorita

H5: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Submisivita.

- $s^2_{M1} = s^2_p / N_1 = 20.02 / 82 = 0.24$
 $s^2_{M2} = s^2_p / N_2 = 20.02 / 82 = 0.24$

$$t = (M_1 - M_2) / \sqrt{(s^2_{M1} + s^2_{M2})} = 3.17 / \sqrt{0.49} = 4.54$$

- p -hodnota je $< .000011$. **Výsledok je signifikantný pri $p < .05$.** Hypotéza sa potvrdila. (r↑)
- Klienti sa vo všeobecnosti vnímajú ako až maladaptívne submisívny, v ideálnych predstavách sa táto charakteristika nachádza na adaptívnej úrovni.

H6 Slabošská závislosť – Hyperkonformná osobnosť

- **Charakteristika** – závislá, poddajná konformnosť, potreba vyžadovať pomoc a radu
- **Adaptívna forma** – obdiv či dôverčivá konformita, prejavovaná adekvátne a s ohľadom na danú sociálnu situáciu
- **Maladaptívna forma** – neobmedzená závislosť, bojácne a bezbranné konanie, vyhýbanie sa zodpovednosti, zvlášť v styku so silne autoritatívnymi jedincami

H6: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Slabošská závislosť.

- $s^2_{M1} = s^2_p / N_1 = 12.17 / 82 = 0.15$
 $s^2_{M2} = s^2_p / N_2 = 12.17 / 82 = 0.15$

$$t = (M_1 - M_2) / \sqrt{(s^2_{M1} + s^2_{M2})} = 1.12 / \sqrt{0.3} = 2.06$$

- p -hodnota je $< .041096$. **Výsledok je signifikantný pri $p < .05$.** Hypotéza sa potvrdila. (r↑)
- V reálnom sebahodnotení na maladaptívnej úrovni, v ideálnom obraze na miernejšej, aj keď nie celkom adaptívnej úrovni.

H7 Afiliácia – Hyperafiliatívna osobnosť

- **Charakteristika** – konvenčný, kooperatívny, priateľský štýl a ústretovosť k ostatným
- **Adaptívna forma** – extravertované, priateľské konanie, ochota k spolupráci, pozitívne sociálne vzťahy s ostatnými, flexibilita
- **Maladaptívna forma** – rigidné, kompulzívne a situácii neadekvátne konanie, nadmerne príjemné, láskavé a ústretové, jedinec neznáša pocit viny, vyhýba sa kritike

H7: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Afiliácia.

- $s^2_{M1} = s^2_p / N_1 = 84.32 / 82 = 1.03$
 $s^2_{M2} = s^2_p / N_2 = 84.32 / 82 = 1.03$
- $t = (M_1 - M_2) / \sqrt{(s^2_{M1} + s^2_{M2})} = -2.18 / \sqrt{2.06} = -1.52$
- p -hodnota je .129913. **Výsledok nie je signifikantný pri $p < .05$.** Hypotéza sa nepotvrdila.
- V oboch posúdeniach úroveň afiliácie na nadmernej, maladaptívnej úrovni.

H8 Protektivita – Hyperprotektívna osobnosť

- **Charakteristika** – úspešné, ohľaduplné, rozumné, zrelé a samostatné konanie
- **Adaptívna forma** – zodpovedné, ohľaduplné konanie, silná osobnosť, ktorá svoju silu a sebavedomie využíva ústretovým, priateľským spôsobom, udržiava emočnú blízkosť
- **Maladaptívna forma** – nadmerné vyhýbanie sa pasivite a agresivite, neadekvátna snaha pomáhať ostatným a preberať zodpovednosť za každých okolností

H8: Predpokladáme rozdiel medzi reálnym sebahodnotením a ideálnou predstavou v kategórii Protektivita.

- $s^2_{M1} = s^2_p / N_1 = 9.71/82 = 0.12$
 $s^2_{M2} = s^2_p / N_2 = 9.71/82 = 0.12$
- $t = (M_1 - M_2) / \sqrt{(s^2_{M1} + s^2_{M2})} = -0.13 / \sqrt{0.24} = -0.28$
- p -hodnota je .783128. **Výsledok nie je signifikantný pri $p < .05$.** Hypotéza sa nepotvrdila.
- V oboch posúdeniach úroveň protektivity na nadmernej, maladaptívnej úrovni.

Diskusia

- Prínos – prospešnosť pre terapiu – skupinovú aj individuálnu.
- Slabiny výskumu:
 - a) snaha javiť sa v lepšom svetle, odpovedať sociálne žiaduco
 - b) nekritické, skreslené sebavnímanie
 - c) netrpezlivosť pri vypĺňaní dotazníka, znížená motivácia k spolupráci

Záver

Ďakujeme za pozornosť